

ת"פ (ירושלים) 45991-03-19 - מדינת ישראל נ' פלוני

ת"פ (ירושלים) 45991-03-19 - מדינת ישראל נ' פלונישלו ירושלים

ת"פ (ירושלים) 45991-03-19

מדינת ישראל

ע"י גב' עדן דוד, מתמחה

נ ג ד

פלוני

בית משפט השלום בירושלים

[08.10.2024]

כבוד השופטת ג'ויה סקפה שפירא

ע"י ב"כ עו"ד אסתי פלד

גזר דין

כללי

1. הנאשם הורשע, על פי הודאתו בעובדות כתב אישום מתוקן, בעבירת תקיפת בת זוג, בשל כך שבמהלך ויכוח שאירע בינו לבין אשתו ביום 26.3.18 בביתם, הדף אשתו בפניה וכתוצאה מכך נפלו משקפיה.
 2. תחילה כפר הנאשם במיוחס לו ונקבע דיון לשמיעת ראיות לפני כב' השופט שטארק. במועד שנקבע לשמיעת ראיות לא התייצב אחד מעדי התביעה, ושמיעת עדי התביעה כולם נדחתה. ביום 2.6.22 התקיים הליך גישור בין הצדדים, שבסופו נערך הסדר דיוני ולפיו כתב האישום תוקן, הנאשם הודה במיוחס לו והורשע. הוסכם כי יוגש בעניינו של הנאשם תסקיר שירות מבחן, שיבחן את אפשרות ביטול ההרשעה. המאשימה הודיעה כי היא תעתור להותרת ההרשעה על כנה והנאשם יהיה רשאי לעתור לביטולה.
 3. בעניינו של הנאשם הוגשו שלושה תסקירים, מהם עולה כי הוא כבן 65, גרוש ואב לשלושה ילדים בגירים, שאחד מהם סובל מבעיות בריאותיות. הנאשם עובד במרכול וסטודנט לתואר שני בספרות אנגלית. הנאשם נולד וגדל בקנדה, שם סיים לימודי תיכון, לימודי תואר ראשון בחינוך לגיל הרך ועבד בגני ילדים. בגיל 26 עלה ארצה. תחילה התקשה למצוא עבודה, בהמשך עבד בגן במשך כ-15 שנים, לאחר מכן עבד כמורה לאנגלית וכיום עובד כקופאי במרכול. בשנת 2014 החל בלימודי התואר השני והפסיק אותם בשל הקשיים בקשר עם אשתו ונסיבות אישיות אך במהלך המשפט שב ללימודים וסיים.
- הנאשם נישא למתלוננת כשהיה בשנות העשרים לחייו. הוא תיאר קשר רווי מריבות וקשיים, תיאר כי המתלוננת זלזלה בו ובתפקודו כאב ונהגה באלימות מילולית כלפיו וכלפי ילדיהם. בני הזוג התגרשו כשהילדים התקרבו לגיל בגרות. בני הזוג אינם בקשר כיום ומתנהלים ביניהם הליכים משפטיים. לאחר הגירושין הילדים התגוררו עמו, אך לאורך השנים הקשר שלו עמם היה מורכב ולא עקבי.

המתלוננת תיארה לפני שירות המבחן כי לאורך שנות נישואי השניים היא חוותה אלימות נפשית מצד הנאשם, תיארה פחד מפניו וטענה כי ניתוק הקשר עמה מצד ילדיה היא תוצאה של ניכור הורי שנטע בהם הנאשם. לנאשם אין הרשעות קודמות. ביחס לעבירה שעליה הוא נותן את הדין תיאר כי היא בוצעה בלהט הרגע במהלך ריב, טען כי המתלוננת לא נפגעה פיזית מלבד נפילת המשקפיים, הביע עמדה המתנגדת לאלימות וטען כי מלבד האירוע הזה לא תקף אותה אף פעם.

בתסקירו מיום 12.2.23 שירות המבחן התרשם כי הוצגה לו תמונה חלקית בלבד של מערכת היחסים, וכן התרשם מרמת מוצפות גבוהה של בני הזוג, שכל אחד מהם תיאר את היחסים באופן חד צדדי תוך גילוי עוינות כלפי בן הזוג השני והאשמתו בקשיים שעמם התמודדו. הנאשם הביע צער ובושה על האירוע וביקש את סליחתה של המתלוננת, אך לא ביטא אמפטיה כלפיה, אלא תפיסה כי תלונתה נבעה מרצונה להאשימו בכל קשיהם.

שירות המבחן התרשם עוד, כי הנאשם בעל יכולת להתייב במסגרות, ללא דפוסי עבריינות מושרשים, אך מתקשה לבחון את אחריותו לאורח חייו ויחסיו עם סביבתו ומגלה נטייה להשליך על גורמים אחרים את כל קשייו. הגם שהוא מכיר בחומרת הפגיעה במתלוננת, הוא מתקשה לבחון את חלקו ביחסים המשפחתיים ואת השפעת התנהגותו עליו ועל יתר בני המשפחה. לאור העובדה כי בני הזוג אינם גרים יחד, שירות המבחן העריך קיומו של סיכון נמוך בלבד להתנהגות אלימה נוספת כלפי המתלוננת.

הנאשם סירב להשתתף בטיפול בנושא שליטה בכעסים באלימות זוגית וביטא התנגדות להטלת צו מבחן ושירות לתועלת הציבור. לפיכך, בהינתן קיומו של סכסוך פעיל של הנאשם עם גרושתו, שירות המבחן לא המליץ על ביטול הרשעתו ולא בא בהמלצה עונשית בעניינו.

4. בדיון שנערך ביום 28.6.23, נעתר בית המשפט (כב' השופט שטארק) לבקשת הנאשם לתת לו הזדמנות נוספת לשטוח בפני שירות המבחן את עמדתו ביחס להליך טיפולי, לאחר שנטען כי ייתכן שלא הבין היטב את משמעות הדברים. בית המשפט הורה על קבלת תסקיר משלים.

5. בתסקיר מבחן משלים מיום 28.12.23, תיאר שירות המבחן כי הנאשם שב על עמדתו כפי שפורטה בתסקיר הקודם, כי לצד הכרה פורמלית שלו בביצוע העבירה, הנאשם צמצם מחומרתה ומתקשה להתבונן במניעים למעשיו. שירות המבחן התרשם כי הנאשם התקשה לערוך בחינה ראשונית של מעשיו, ביטא תחושות כעס ועלבון בשל ההצעה כי ישתלב בהליך טיפולי, ואמר כי היא משקפת חוסר הבנה של תפקודו והתנהלותו וחוסר הבנה לכך שאינו אדם אלים. עם זאת הוא ביטא נכונות פורמאלית להשתלב בטיפול אם יידרש לכך. שירות המבחן חזר על עמדתו, שלפיה אינו ממליץ על ביטול ההרשעה. בהתחשב בזמן שחלף מאז ביצוע העבירה, בעובדה שבני הזוג התגרשו ואינם בקשר ובכך שמדובר במעורבות פלילית יחידה של הנאשם וההתרשמות כי הנאשם נעדר דפוסי אלימות מושרשים, הומלץ לגזור עליו מאסר על תנאי כגורם מרתיע.

6. בדיון שהתקיים ביום 14.2.24, טען הנאשם כי לא הובן נכון על-ידי שירות המבחן בנוגע לרצונו להשתתף במסגרת שיקומית, ככל הנראה בשל פערי שפה. בית המשפט (כב' השופט שטארק) קיבל את טענתו והורה על הכנת תסקיר משלים, תוך התייחסות לעובדה כי הנאשם סיים תואר שני ומעוניין לחפש עבודה בהוראת ספרות במסגרת משרד החינוך.
7. בתסקיר שלישי מיום 16.4.24, לאחר שהנאשם שוחח עם קצינת מבחן דוברת אנגלית, תואר כי הוא שיתף שמאז פרידתו מהמתלוננת הוא חש תחושה של רגיעה ויציבות בחייו, כי הוא שומר על קשר עם ילדיו, והביע צער על כך שאינם בקשר עם אימם, שגם הוא אינו מצוי בקשר עימה. עם זאת שירות המבחן התרשם מקיומה של מוצפות רגשית בנוגע להתנהלותה של המתלוננת בהליך הגירושין. הנאשם הביע תסכול מכך שהוא נתפס כגבר אלים, בעוד שאינו רואה עצמו כך, הביע חרטה על מעשיו, אך לא הביע רצון או צורך לעבור טיפול בנושא אלימות במשפחה, ותיאר כי כיום התנהגות אלימה או שליטה בכעסים לא מהווים עבורו קושי. שירות המבחן התרשם כי כיום קיים סיכון נמוך בלבד לביצוע עבירות נוספות ולכן לא המליץ על טיפול בעניינו.
- הנאשם שיתף את קצינת המבחן בחששות שהרשעתו תשפיע על יכולתו להתקדם בחיים, בפרט בעניין הזוגי, והוסיף כי מחוץ לפן האישי רגשי, לא רואה שום פגיעה ממשית בחייו כתוצאה מהרשעתו. שירות המבחן התרשם כי הותרת ההרשעה על כנה לא תהווה פגיעה בתעסוקתו של הנאשם ולפיכך לא הומלץ על ביטול ההרשעה.
8. טיעוני הצדדים לעונש נשמעו, לראשונה, ביום 25.6.24 לפני כב' השופט שטארק. המאשימה ביקשה להותיר את ההרשעה על כנה, וטענה כי לא מתקיימים התנאים שנקבעו בהלכה הפסוקה המצדיקים ביטול ההרשעה. נטען כי הגם שמדובר במעשי אלימות המצויים ברף הנמוך, אין מתקיימות הנסיבות שנקבעו בפסיקה המאפשרות את סיום ההליך ללא הרשעה, ובפרט - הותרת ההרשעה על כנה אינה צפויה לפגוע פגיעה חמורה בשיקום הנאשם. המאשימה ביקשה לגזור על הנאשם עונש של מאסר על תנאי, פיצוי והתחייבות להימנע מעבירה.
9. ב"כ הנאשם ביקשה לבטל את הרשעת הנאשם, וטענה כי הרשעה עלולה לפגוע באפשרותו לעבוד כמורה או כמרצה בתחום לימודי ספרות, שבו סיים לימודי תואר שני זה לא מכבר. ב"כ הנאשם טענה כי העבירה בוצעה על רקע זוגיות מורכבת עם המתלוננת, אשר התגרתה בנאשם, כי הנאשם שיתף פעולה עם שירות המבחן ורק בשל אי הבנה בינו לבין שירות המבחן, נוצר הרושם השגוי שהוא לא מעוניין בהליך טיפולי. עוד הדגישה ב"כ הנאשם את חלופת הזמן המשמעותי מאז ביצוע העבירה - כשש שנים, את העובדה כי בחלוף הזמן הנאשם והמתלוננת התגרשו ואינם מקיימים כל קשר ביניהם.
10. בתום הדיון, כב' השופט שטארק החליט לתת להגנה ארכה לאסוף ראיות שייתמכו בעתירתה לביטול ההרשעה. בשל פרישתו של כב' השופט שטארק מכס השיפוט, המשך ההליכים בתיק התקיים לפני.
11. ביום 30.7.24 התקיים לפני דיון נוסף שבו נשמעו טיעוני הצדדים לעונש. המאשימה חזרה על טיעוניה שנשמעו בדיון הקודם.

ב"כ הנאשם, הציגה את תעודת סיום הלימודים לתואר מוסמך שקיבל הנאשם ימים ספורים קודם לכן, ומשנדחתה בקשתה לדחייה נוספת של השלמת הטיעונים לעונש לצורך השגת אסמכתאות בדבר השפעת ההרשעה על אפשרויות תעסוקה עתידית של הנאשם, השלימה טיעוניה. ב"כ הנאשם טענה כי הנאשם השקיע מספר שנות לימודים כדי להיות מרצה לספרות אנגלית, כי בכוונתו לעבוד כמרצה באקדמיה, וטענה כי ההרשעה תפגע באפשרותו לעשות כן. הנאשם בדברו האחרון אמר כי הזמן שחלף היה עונש בפני עצמו, כי לו היה יודע שהודאתו במשטרה תוביל לתוצאה של הליך פלילי, לא היה מוסר את התשובה שמסר. עוד הוסיף הנאשם כי הוא מתנגד נחרצות לאלימות כלפי ילדים או נשים וכי המתלוננת היא שזרקה עליו דבר מה. הנאשם אמר כי נגעל מהמעשה שעשה, אשר אינו מאפיין אותו. לדבריו, השפעתה של הרשעה על חייו חורגת במידה רבה מהעונש שמגיע לו על האירוע שעליו הוא נותן את הדין. 12. השמעת גזר הדין נדחתה ליום 6.10.24, על מנת ליתן להגנה אורכה נוספת להגיש כל ראייה התומכת בעתירתה לביטול ההרשעה. ואולם עד למועד שנקבע, 25.9.24 לא הוגש כל מסמך נוסף.

סוגיית ביטול ההרשעה

13. כלל הוא, כי משהוכחה אשמתו של אדם בפלילים, יש להרשיעו. עם זאת, ההלכה הפסוקה קובעת כי הימנעות מהרשעה אפשרית, כיוצא מן הכלל, בהצטבר שני תנאים, והם - כאשר סוג העבירה מאפשר לוותר, בנסיבות המקרה, על ההרשעה מבלי לפגוע באופן מהותי בשיקולי הענישה האחרים וכאשר ההרשעה עלולה לפגוע פגיעה חמורה בשיקום הנאשם (ראו ע"פ 2083/96 תמר כתב נ' מדינת ישראל, (פ"ד נב(3) 337)).

14. הערך המוגן באמצעות עבירות אלימות במשפחה הוא שמירה על שלמות הגוף, שלוות הנפש ותחושת הביטחון האישי של אדם, בפרט בתוך התא המשפחתי שלו. משמדובר באלימות מצדו של אדם כלפי בן או בת זוגו, נועד החוק גם להגן על הכבוד, החירות, הזכות לחשיבה עצמאית וניהול אורח חיים על פי בחירתו של כל אדם.

15. מעשה העבירה שביצע הנאשם היה, חד פעמי, כלל אלימות בעוצמה נמוכה, שלא תוכננה מראש ואירעה תוך כדי התלהטות של ויכוח בין הנאשם והמתלוננת. נקל לתאר את תחושת ההשפלה שחשה המתלוננת בעת האירוע ואת פוטנציאל ההסלמה שיש במעשיו של הנאשם, ואולם בסופו של יום, לא נגרמה למתלוננת פגיעה פיזית או רכושית.

16. עבירות אלימות המבוצעות בתוך התא המשפחתי, על ידי מי שאמור לשמש משענת ומגן לנפגעי העבירות, הן קלות מאד לביצוע וקשות לחשיפה. בשל כך ישנה חשיבות ציבורית להטיל בגינן עונשים שירתיעו מפני ביצוען.

17. על אף האמור, היו מקרים שבהם, בנסיבות דומות ואף חמורות יותר, הסתיימו הליכים פליליים תוך הימנעות מהרשעה. ראו למשל ת"פ (י-ם) 24219-04-20 מדינת ישראל נ' פלוני (נבו) 10.10.21) והפסיקה הנזכרת שם; ת"פ (קריית) 54517-07-21 מדינת ישראל נ' אחמד עראיקה (נבו) 8.5.24).

18. לפיכך מצאתי כי נסיבות ביצוע העבירה מאפשרות אמנם לסיים את ההליך ללא הרשעה, מבלי לפגוע באופן מהותי בשיקולי ענישה אחרים.
עם זאת, במקרה דנן לא מתקיים כלל התנאי השני שנקבע בהלכה הפסוקה, ולא הוכח כי הותרת ההרשעה על כנה תפגע פגיעה חמורה בשיקום הנאשם;
ראשית ייאמר, כי הגם שהנאשם מקבל אחריות על מעשיו, הוא אינו רואה עצמו זקוק לטיפול או הכוונה כלשהם. לא ניתן לתלות עמדה זו בפערי שפה, שכן בפגישה האחרונה של הנאשם בשירות המבחן הוא שוחח עם קצינת מבחן הדוברת את שפת אמו. לפיכך, מלכתחילה קשה לשוחח בעניינו של הנאשם במונחי שיקום, ואף שירות המבחן, שהוא הגורם האמון על שיקום נאשמים, לא מצא כי ראוי להמליץ על ביטול ההרשעה בעניינו של הנאשם.
יתרה מכך, הנאשם כבן 65, הוא זנח את עבודתו כמורה זה מכבר, ועבר לעבוד כקופאי במרכול, עבודה במגזר הפרטי שלהרשעה בפלילים אין כל השפעה עליה.
הנאשם הביע רצון להשתלב כמרצה באקדמיה לאחר שהשלים לימודי תואר שני, ואולם ההגנה לא הצביעה על כל הוראת דין, נוהל או ראייה המלמדים על כך שיש בהרשעה כדי למנוע מהנאשם להגשים את משאלתו זו, הגם שניתנו להגנה אורכות חוזרות ונשנות להצגת ראיות שכאלה.
19. לנוכח האמור, אין מקום להורות על ביטול ההרשעה גם בהינתן הנסיבות הקלות של אופן ביצוע העבירה, והרשעתו של הנאשם תיוותר על כנה.
העונש
20. בשים לב לנסיבות ביצוע העבירה כפי שתוארו לעיל, מתחם העונש ההולם את המעשים הוא בין מאסר מותנה ומאסר קצר בפועל, שניתן לרצותו גם בדרך של עבודות שירות, לצד מאסר מותנה.
21. שקלתי לזכות הנאשם את גילו, עברו הנקי ואת העובדה כי לאורך שנות חייו ניהל אורח חיים תקין ומתפקד. עוד שקלתי את העובדה כי מאז ביצוע העבירה לא נפתחו לנאשם תיקים חדשים, כי הוא והמתלוננת התגרשו, ילדיהם בגירים והקשר ביניהם נותק, כך שהסיכוי להישנות עבירות דומות הוא נמוך, כפי שהעריך גם שירות המבחן.
22. ניתן משקל מסוים להודאתו של הנאשם. הוא אמנם מקבל אחריות על מעשיו, הביע צער ובושה עליהם ואולם קשה לומר כי ההודאה הביאה עמה חסכון בזמן שיפוטי, שכן היא באה לאחר שהנאשם כבר כפירה כללית בעובדות כתב האישום, ונקבע דיון לשמיעת ראיות אשר לא התקיים בנסיבות שאינן תלויות בנאשם עצמו. קשה אף לומר כי הנאשם רואה בחומרה את נסיבות התנהלותו ודי בקריאת דבריו האחרונים של הנאשם לעונש כדי ללמוד על תפסתו.
23. מאז ביצוע העבירה חלפו כשש שנים, ואולם גם את חלוף הזמן קשה לזקוף לזכות הנאשם; כתב האישום הוגש כשנה לאחר ביצוע העבירה, אך פרט לדיון ההוכחות שנדחה בשל אי התייצבות חלק מהעדים, הימשכות ההליכים רובצת לפתחה של ההגנה, אשר הגישה לאורך ההליך אינספור בקשות דחייה מטעמים שונים, לרבות בקשות חוזרות ונשנות להחזיר את הנאשם לפגישות נוספות בשירות המבחן, הגם שהתנהלות הנאשם במהלך ותוצאותיהן לא השתנו.
24. לנוכח האמור לעיל, יש לגזור על הנאשם עונש המצוי בתחתית מתחם העונש ההולם, ואני גוזרת עליו את העונשים הבאים:
א. ארבעה חודשי מאסר על תנאי למשך שנתיים מהיום, שלא יעבור עבירת אלימות נגד הגוף מסוג פשע.
ב. חודשיים מאסר על תנאי למשך שנתיים מהיום, שלא יעבור עבירת אלימות נגד הגוף מסוג עוון או עבירת איומים.
25. המזכירות תשלח העתק גזר הדין לשירות המבחן.
זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בירושלים בתוך 45 ימים מהיום.
ניתן היום, ו' תשרי תשפ"ה, 08 אוקטובר 2024, בנוכחות הצדדים.